



KURSPLAN

Svenska för ämneslärare, 1-30 hp, 30 högskolepoäng

Swedish for Secondary School Subject Teachers, 1-30 credits, 30 credits

| | | | |
|------------------------|----------------------------|---------------------------|---|
| Kurskod: | LSVK17 | Utbildningsnivå: | Grundnivå |
| Fastställd av: | Utbildningschef 2017-06-27 | Utbildningsområde: | Humanistiska området (75%) och undervisningsområdet (25%) |
| Reviderad av: | Utbildningschef 2020-01-30 | Ämnesgrupp: | SV1 |
| Gäller fr.o.m.: | Våren 2020 | Fördjupning: | G1F |
| Version: | 5 | | |

Innehåll

Kursen innehåller två delkurser:

Delkurs 1. Struktur och variation i det svenska språket samt skolans svenskämne, 15 hp

Delkurs 2. Äldre och nyare barn- och ungdomslitteratur samt grunder i litteraturdidaktik, 15 hp

Delkurs 1

Struktur och variation i det svenska språket samt skolans svenskämne, 15 hp

The structure and variation of the Swedish language and the school subject Swedish, 15 hp

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

- redogöra för det svenska språkets struktur på olika språkliga nivåer
- redogöra för skillnader mellan svenskans och några vanliga minoritetsspråks struktur
- redogöra för språklig variation, inklusive flerspråkighet i samhälle och skola, samt visa förståelse för relationen mellan språk och identitet
- redogöra för egen och andras attityder till språklig variation
- redogöra för relationen mellan språk och identitet
- redogöra för hur källkritik och digitala verktyg kan användas i svenskundervisningen
- redogöra för svenskämnets didaktik och svenskämnets historiska utveckling

Färdighet och förmåga

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

- analysera det svenska språkets struktur på olika språkliga nivåer
- analysera språklig variation med hjälp av språksociologiska grundbegrepp
- planera och kritiskt granska ett didaktiskt moment
- visa och problematisera olika aspekter av undervisningsmetoder i skolans arbete med språkets struktur

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

- problematisera bedömning av elevtexter, såväl berättande texter som sakprosatexter, med utgångspunkt i innehåll, källanvändning, sammanhang/textbindning samt språkbruk
- problematisera svenskämnet och svenskundervisningen med utgångspunkt i språkliga normer och variationer, inklusive flerspråkighet
- kritiskt reflektera över och utvärdera sin egen lärandeprocess i förhållande till tidigare erhållen erfarenhet, kursens innehåll och den framtida lärarrollen

Innehåll

- Svenska språkets struktur, såsom bruk av skiljetecken, stavning och stavningsregler, fonologi, ordbildning, fraser och satser
- Grammatiska enheter på olika nivåer inklusive deras form och funktion
- Svenska språkets struktur i ett kontrastivt perspektiv gentemot några vanliga minoritetsspråk
- Språklig variation utifrån olika perspektiv
- Språkets betydelse för identitetsskapandet
- Språklig mångfald och flerspråkighet i skola och samhälle
- Didaktiska perspektiv på språkundervisning och bedömning
- Skolämnet svenska ur historiska och nutida perspektiv

Examination

Delkurs 1 examineras genom två muntliga grupptentamina, en individuell skriftlig tentamen och en individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Delkurs 2

Äldre och nyare barn- och ungdomslitteratur samt grunder i litteraturredaktik, 15 hp

Older and Current Children's Literature and an Introduction to the Pedagogy of Literature, 15 credits

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

- redogöra för litteraturvetenskapliga begrepp, teorier och analysverktyg
- beskriva barn- och ungdomslitteraturens särdrag, utveckling och historiska epoker
- redogöra för litteraturredaktik, dess roll och betydelse i olika sammanhang
- redogöra för populärkultur och ungas textvärldar
- redogöra för berättande genom film och andra medier
- redogöra för och diskutera olika aspekter av undervisningsmetoder i skolans arbete med litteratur, film och andra medier

Färdighet och förmåga

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

- analysera och tolka barn- och ungdomslitteratur från Sverige och andra delar av världen med

hjälp av relevanta perspektiv, metoder och begrepp

- analysera berättande i film och andra medier
- analysera innehållet i svenskämnets kursplan

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

- kritiskt reflektera kring medie- och litteraturval i den didaktiska verksamheten
- kritiskt reflektera över och utvärdera sin egen lärandeprocess i förhållande till tidigare erhållen erfarenhet, kursens innehåll och den framtida lärarrollen
- kritiskt reflektera kring källkritikens betydelse i ungas textvärldar

Innehåll

- Introduktion till ämnet litteraturvetenskap
- Barn- och ungdomslitteraturen genom historien
- Begrepp, teorier och metoder knutna till ungas textvärldar
- Analys och tolkning av innehåll och form i ett antal verk med bilden och texten i fokus
- Grundläggande litteraturdidaktiska perspektiv
- Berättande, semiotik och retorik i film och andra medier

Examination

Delkurs 2 examineras genom en individuell skriftlig tentamen, tre individuella skriftliga inlämningsuppgifter, en muntlig grupp tentamen och en individuell muntlig tentamen.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, fältstudier, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Förkunskapskrav

Genomgången termin 1 i ämneslärarprogrammet eller motsvarande kunskaper.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination.

För kursbetyget Godkänd krävs betyget Godkänd på alla ingående delmoment samt god språkbehandling i tal och skrift. För kursbetyget Väl godkänd krävs dessutom betyget Väl

godkänd på minst 18 hp där detta betyg kan erhållas.

För bedömning skall underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

En student garanteras minst tre provtillfällen, inklusive ordinare provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få därpå följande examination bedömd och betygsatt av ny examinator. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

| Examinationsmoment | Omfattning | Betyg |
|---|------------|--------|
| Delkurs 1: Skolans svenskämne. Muntlig grupp tentamen | 4 hp | U/G |
| Delkurs 1: Grammatik. Individuell skriftlig tentamen | 5 hp | U/G/VG |
| Delkurs 1: Bedömning elevtexter. Muntlig grupp tentamen | 1 hp | U/G/VG |
| Delkurs 1: Språksociologi. Individuell skriftlig inlämningsuppgift | 5 hp | U/G/VG |
| Delkurs 2: Barnbokens historik. Individuell skriftlig tentamen | 3 hp | U/G/VG |
| Delkurs 2: Barnbokens historik. Individuell skriftlig inlämningsuppgift | 2 hp | U/G/VG |
| Delkurs 2: Litteraturdidaktik. Muntlig grupp tentamen | 1 hp | U/G/VG |
| Delkurs 2: Litteraturdidaktik. Individuell skriftlig inlämningsuppgift | 1 hp | U/G/VG |
| Delkurs 2: Filmdidaktik. Individuell skriftlig inlämningsuppgift | 3 hp | U/G/VG |
| Delkurs 2: Ungdomslitterära textvärldar. Individuell muntlig tentamen | 5 hp | U/G |

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren och om möjligt studentrepresentant/er (kursutvecklare), publiceras på lärplattform samt lämnas till utbildningsadministrationen. Kursvärderingen skall ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Delkurs 1**Struktur och variation i det svenska språket samt skolans svenskämne, 15 hp****Obligatorisk litteratur**

Andersson, Lars-Gunnar (2001). *Språktypologi och språksläktskap* (4. uppl.). Stockholm: Liber. 96 s.

Ask, Sofia (2012). *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 129 s.

Bergöö, Kerstin (2005). *Vilket svenskämne? Grundskolans svenskämnen i ett lärarutbildningsperspektiv*. Malmö: Lärarutbildningen. s. 35-74, 161-245. Titeln finns tillgänglig på Internet. 123 s.

Bijvoet, Ellen & Fraurud, Kari (2013). Rinkebysvenska och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I: *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2. uppl.). Red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg. Lund: Studentlitteratur. s. 369-396. 27 s.

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik* (3. uppl.). Stockholm: Liber. 236 s.

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik. Övningsbok* (3 uppl.). Stockholm: Liber. 75 s.

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög (2006). *Vägar till grammatik*. Lund: Studentlitteratur. s. 91-115. 24 s.

Dunkels, Elza & Lindgren, Simon (red.) (2014). *Interaktiva medier och lärandemiljöer*. Malmö: Gleerups. s. 15-45, 57-73, 113-122, 155-167. 67 s.

Ekberg, Lena (2013). Grammatik och lexikon i svenska som andraspråk på nästan infödd nivå. I: *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2. uppl.). Red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg. Lund: Studentlitteratur. s. 259-279. 20 s.

Lundin, Katarina (2014). *Tala om språk: grammatik för lärarstudier* (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur. 198 s.

Långström, Sture (2010). *Metoder i undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur. 194 s.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva (2015). *Bedömning av elevtext – enligt Lgr11 och Lgy11*. Stockholm: Natur & Kultur. 170 s.

Philipsson, Anders (2013). Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv. I: *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2. uppl.). Red. Kenneth

Hyltenstam & Inger Lindberg. Lund: Studentlitteratur. s. 121-150. 29 s.

Skolverket (2016). Ämnesplaner för Svenska och Svenska som andraspråk. I: *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2012). Kursplaner för svenska och svenska som andraspråk. I: *Läroplan för grundskolan, förskolan och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2012). *Greppa språket. Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet* (2. uppl.). Forskning för skolan. Stockholm: Skolverket. 147 s. Titeln finns tillgänglig på Skolverkets hemsida.

Sundgren, Eva (red.) (2013). *Sociolingvistik* (2. uppl.). Stockholm: Liber. 352 s.

Thavenius, Jan (red.) (1999). *Svenskämnets historia*. Lund: Studentlitteratur. s. 11-136. 125 s.

Ytterligare kurslitteratur om totalt maximalt 100 sidor kan tillkomma, och distribueras då av kursens lärare. Ett antal elevtexter tillkommer, vilka distribueras av kursens lärare.

Referenslitteratur

Hultman, Tor G. (2010[2003]). *Svenska Akademiens språklära*. 1. uppl. Stockholm: Norstedt.

Jönsson, Anders (2013). *Lärande bedömning*. Malmö: Gleerups. 224 s.

Språkdata (1995-1996). *Nationalencyklopediens ordbok*. Band 1-3. Höganäs: Bra böcker.
Elektronisk resurs: <http://www.ne.se>

Svenska språknämnden (2011). *Språkriktighetsboken* (2. uppl.). Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 93. Stockholm: Norstedts akademiska förlag. 413 s.

Svenska Akademien (1893-). *Ordbok över svenska språket (SAOB)*. Band 1-. Lund: Gleerups.
Elektronisk resurs: <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

Svenska Akademien (2006). *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (SAOL)*. 13. uppl. Stockholm: Svenska Akademien. Elektronisk resurs:
http://www.svenskaakademien.se/svenska_spraket/svenska_akademiens_ordlista/saol_pa_natet/ordlista

Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik (2010[1999]). *Svenska Akademiens grammatik*. 1. uppl. Stockholm: Svenska akademien.

Delkurs 2**Äldre och nyare barn- och ungdomslitteratur samt grunder i litteraturredaktik, 15 hp****Obligatorisk litteratur**

Bergsten, Staffan & Elleström, Lars (2009). *Litteraturhistoriens grundbegrepp*. Lund: Studentlitteratur. 234 s.

Boglund, Ann, Holmberg, Per & Nordenstam, Anna (2014). *Mötesplatser - texter för svenskämnet*. Lund: Studentlitteratur. I urval ca 150 sidor.

Bommarco, Birgitta & Parmenius Swärdh, Suzanne (2018). *Läsning, skrivande, samtal – Textarbete i svenska på gymnasiet* (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur. (Kap. 1, 3-6) 95 s.

Bradford, Clare (2011). Children's literature in a global age: transnational and local identities. *Nordic Journal of ChildLit Aesthetics*, Vol. 2. (kopierat material/pdf, s. 20-34.)

Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas (2008). *Visuell retorik. Bilden i reklam, nyheter och livsstilsmedia*. Malmö: Liber. 15 s. (kopierat material/pdf, 12 s.)

Edenfeldt, Å. (2016). *Läskompetens: lässtrategier för gymnasiets svenskkurser*. (Första upplagans första tryckning). Stockholm: Natur & kultur.

Holmberg, Claes-Göran & Ohlsson, Anders (1999). *Epikanalys: en introduktion*. Lund: Studentlitteratur. 148 s.

Janson, Malena (Red). (2014). *Introduktion till filmpedagogik. Vita duken som svarta tavlan*. Malmö: Gleerups. 180 s.

Kåreland, Lena (2015). *Skönlitteratur för barn och unga - Historik, genrer, termer, analyser*. Lund: Studentlitteratur. 248 s.

Renberg, Bo & Friberg, Ingemar (2015). *Läsa: I Svensklärares påverkan och praktik – på spaning efter konsten att undervisa*. Lund: Studentlitteratur. (kopierat material/pdf, 20 s.)

Schmidl, Helen (2009). "It takes two to tango" - om Per Nilssons Hjärtans fröjd. I Lena Kåreland (Red.), *Modig och stark - eller ligga lågt. Skönlitteratur och genus i förskola och skola*. Natur och Kultur: Stockholm. 22 s.

Steiner, Ann (2012) Flickors åtrå och sexualitet i Katarina von Bredows romaner från 2000-talet. i Sara Kärrholm och Paul Tenngart (red.), *Barnlitteraturens värden och värderingar*. Lund: Studentlitteratur. 13 s.

Svensson, Anette (2014). Multimodala fiktioner i litteraturundervisningen – på gott eller ont? I

Elza Dunkels & Simon Lindgren (red.), *Interaktiva medier och lärandemiljöer*. Malmö: Gleerups. 12 s. (kopierat material)

Skolverket. Läroplan, kursplaner och ämnesplaner för ämnet svenska.

www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/gymnasieprogrammen/amne?url=1530314731%2Fsyllabuscw%2Fjsp%2Fsubject.htm%3FsubjectCode%3DSVE%26tos%3Dgy%26sv.url=12.5dfee44715d35a5cdfa92a3

Skolverket. Kommentarsmaterial till ämnensplanen i svenska i gymnasieskolan.

www.skolverket.se/download/18.6011fe501629fd150a28955/1530188053466/Kommentarmateria_L_gymnasieskolan_svenska.pdf

Åström, Kenneth (red.) (2008). *Termlexikon i litteraturvetenskap: från A till Ö*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 132 s.

Kompendietexter enligt lärares anvisningar.

Referenslitteratur

Arfwedson, G.B. (2006). *Litteraturdidaktik [Elektronisk resurs] : från gymnasium till förskola : en analys av litteraturundervisningens hur-fråga med utgångspunkt från svenska didaktiska undersökningar i ett internationellt perspektiv*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Diaz, P. (2014). *Arbeta formativt med digitala verktyg*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Nottingham, J. & Nottingham, J. (2017). *Utmanande återkoppling: som för dina elevers lärande framåt*. (Första utgåvan). Stockholm: Natur & Kultur.

Olsson, Bernt & Algulin, Ingemar (1995). *Litteraturens historia i världen*. 4., [utök.] uppl. Stockholm: Norstedt. 666 s.

Sverige. Skolverket (2011). *Planering och genomförande av undervisningen: för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan*. Stockholm: Skolverket

Skönlitteratur

Beowulf. [Ny utg.] (2013). Göteborg: Mimer. 129 s.

Brontë, Charlotte (2011). *Jane Eyre*. [Ny utg.] Stockholm: Bonnier pocket. 546 s.

Carroll, Lewis (2011). *Alice i Underlandet*. Stockholm: Repris. (alt. annan utgåva, sidantal varierar)

Chambers, Aidan (2012). *Dansa på min grav*. [Ny utg.] Stockholm: Rabén & Sjögren. 282 s.

Defoe, Daniel (2003). *Robinson Crusoe*. London: Penguin Classics. 240 s.

von Goethe, Johann Wolfgang (2011). *Den unge Werthers lidanden*. [Ny utg.] Stockholm: Norstedt. 201 s. (alt. annan utgåva, sidantal varierar)

Selznick, Brian (2008). *En fantastisk upptäckt av Hugo Cabret: en roman i ord och bilder*. Stockholm: B. Wahlström. 534 s. (kan även läsas på engelska)

Dessutom tillkommer ca 4 verk som läses enligt instruktioner från undervisande lärare.

1. Bakhtiari, M. (2006). *Kalla det vad fan du vill*. ([Ny utg.]). Stockholm: Ordfront.
2. Holmqvist, N. (2006). *Enhet*. Stockholm: Norstedts
3. Schiefauer, J. (2017). *När hundarna kommer*. [Helsingborg]: Vilja förlag.
4. Valfri titel

Filmer

Burton, Tim (regi); Zanuck, Richard D. (prod.) (2010). *Alice i Underlandet*. (valda delar)

Scorsese, Martin (regi); King, Graham (prod.) (2011). *Hugo Cabret*.

Vid behov av inläsning av tillkommande litteratur kontakta kursansvarig.

Litteraturreferenser – så skriver du

<http://ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser---sa-skriver-du.html>

Interaktiva antiplagiatguiden

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet
Finns i kursens aktivitet på lärplattformen.